

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

**«ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
ІНСТИТУЦІЇ, МЕХАНІЗМИ, ІНСТРУМЕНТИ»**

підготовки

магістра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Екологічна політика Європейського Союзу: інституції, механізми, інструменти» підготовки магістра

Розробник: к.г.н., доцент кафедри міжнародних відносин
Романюк Наталія Іванівна

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Пікулик О.Б.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин,
протокол № 7 від 30.01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

доц. Вознюк Є.В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна очна форма навчання	галузь знань - С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальність – С 3 Міжнародні відносини, освітньо-професійна програма Міжнародні відносини та європейська інтеграція освітній рівень магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2-й
		Семестр 3 ий
		Лекції 10 год.
		Семінарські 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
ІНДЗ: є	Консультації 8 год.	Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ПП Романюк Наталія Іванівна

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин

Контактна інформація Romaniuk.natalia@vnu.edu.ua 0508189454

Дні занять : заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Екологічна політика Європейського Союзу: інституції, механізми, інструменти» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти магістерського рівня.

ВОК має проблемно-аналітичний характер та передбачає вивчення принципів, еволюції й сучасної архітектури екологічної політики ЄС, її взаємозв'язку з кліматичною, енергетичною, промисловою, аграрною та торговельною політиками. Зміст курсу охоплює аналіз інституцій, механізмів вироблення та інструментів реалізації екологічної політики. Особлива увага приділяється вивченню питання адаптації українського законодавства до екологічних стандартів ЄС. Обов'язковим елементом курсу є робота з офіційними ресурсами Європейського Союзу, зокрема тематичними сторінками Європейської Комісії про довкілля та «Європейський зелений курс».

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою курсу є формування у здобувачів освіти цілісного розуміння екологічної політики ЄС як системи норм, інституційних практик та інструментів управління, а також здатності застосовувати ці знання для аналізу екологічної політики ЄС та особливостей адаптації українського законодавства до права ЄС в екологічній сфері.

Завдання курсу: розкрити еволюцію екологічної політики ЄС та її принципи; охарактеризувати інституційно-правову систему екологічного врядування ЄС та механізми прийняття рішень; проаналізувати ключові стратегічні рамки: Європейський Зелений курс, кліматичне законодавство, 8-у Програму екологічних дій ЄС; розглянути регуляторні, ринкові та фінансові інструменти екополітики ЄС (EU ETS, СВAM, фонди, державна допомога, стандарти); оцінити політики ЄС у сферах якості повітря, води, відходів і циркулярної економіки, хімічної безпеки, біорізноманіття та відновлення природи; показати вплив екологічної політики ЄС на міжнародні відносини та країни-партнери, зокрема Україну (адаптація, виконання Угоди про асоціацію).

3. Soft skills.

У результаті вивчення освітнього компонента «Екологічна політика Європейського Союзу: інституції, механізми, інструменти» у здобувачів вищої освіти формуються такі ключові soft skills:

- комунікативні навички – уміння аргументовано висловлювати позицію щодо екологічної та кліматичної політики ЄС і брати участь у фахових дискусіях;
- критичне та аналітичне мислення – здатність аналізувати екологічні політики, стратегічні документи та інструменти Європейського Союзу;
- командна робота та лідерство – ефективна взаємодія в малих групах і відповідальність за результати спільної діяльності;
- навички прийняття рішень – ухвалення обґрунтованих рішень з урахуванням принципів сталого розвитку та стандартів ЄС;

- інформаційна грамотність – здатність працювати з офіційними ресурсами ЄС, аналітичними матеріалами та даними у сфері екологічної політики.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Еволюція та основні принципи екологічної політики ЄС.	12	-	2	8	2	ДС, РМГ, 6
Тема 2. Інституції та агенції ЄС у сфері довкілля: ролі, взаємодія, процедури ухвалення рішень.	10	2	-	8	-	-
Тема 3. Основні нормативно-правові документи екологічної політики ЄС.	14	2	2	8	2	ДС, РМГ, 6
Тема 4. Інструменти екологічної політики ЄС.	10	2	-	8	-	-
Тема 5. Політика запобігання забрудненню.	10	-	2	8	-	ДС, РМГ, 6
Тема 6. Циркулярна економіка та управління відходами: інструменти, стандарти, розширена відповідальність виробника.	10	-	2	8	-	ДС, РМГ, 6
Тема 7. Біорізноманіття та природоохоронна політика:	10	-	2	8	-	ДС, РМГ, 6
Тема 8. Кліматична та енергетична взаємодія.	10	-	2	8	-	ДС, РМГ, 6
Тема 9. Співпраця ЄС з міжнародними партнерами з питань енергетики, зміни клімату та довкілля.	14	2	-	10	2	-
Тема 10. ЄС – Україна: адаптація екологічного аспису, інструменти підтримки, виклики імплементації.	20	2	2	14	2	ДС, РМГ, 6
ІНДЗ						18
Тест						40
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять, підготовка до підсумкового тесту і написання ІНДЗ.

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
Опрацювання теоретичного матеріалу	30
Аналітичні завдання	14
Практичні завдання	14
Творчі завдання	10
Підготовка ІНДЗ	20
Загальна кількість годин	88

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Політика викладача щодо здобувачів освіти ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, систематичності оцінювання та дотримання академічної доброчесності. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до силабуса ВОК та передбачає врахування всіх видів навчальної діяльності здобувача освіти протягом семестру.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Активна участь у лекційних і семінарських заняттях, виконання завдань, участь в дискусіях та демонстрація підготовленості до занять позитивно впливають на підсумкову оцінку.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових заходах, волонтерська діяльність тощо) навчання може відбуватись у цей період в онлайн-формі або за індивідуальним навчальним планом за погодженням із викладачем. Поважні причини мають бути підтверджені відповідними документами.

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та ІНДЗ (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення ВОК.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем семінарських занять відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Складання і перескладання заліку з ОК регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (від 26.06.2025 р.)

<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC.%D0%9B.%D0%A3.%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Не передбачені.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості - 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Загальна сума балів за курс становить 100. Вона формується як сума балів за семінарські заняття (42 балів), ІНДЗ (18 балів) і тест (40 балів).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Восьма програма екологічних дій ЄС до 2030 року (аналітичний огляд). 2022. URL: <https://compass27.info/vosma-programa-ekologichnyh-dij-yes-do-2030-roku/>.
2. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
3. Зелений і безпечний Європейський Союз : монографія. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), І.В. Кицюк, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, В.Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-друк, 2023. 592 с.
4. Іванюта С. П., Коломієць О. О., Якушенко Л. М. та ін. Європейський зелений курс і кліматична політика ЄС: виклики та можливості для України: аналітична доповідь. Київ: НІСД, 2022. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-07/dopov-greendeal-1-red-pogod-do-verstki_12_07_2022_gotove.pdf.
5. КОМПАС: твій зелений дороговказ до членства в ЄС. URL: <https://compass27.info/>.
6. Україна та Європейський зелений курс: річний моніторинговий звіт 2024 / ГО «Інститут зеленої трансформації». 2024. URL: <https://greentransform.org.ua/ukrayina-ta-yevropejskyj-zelenyj-kurs-richnyj->

- monitoryngovuj-zvit-2024/.
7. Council of the European Union. Fit for 55. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/fit-for-55/>.
 8. Decision (EU) 2022/591 of the European Parliament and of the Council of 6 April 2022 on a General Union Environment Action Programme to 2030 (8th EAP). Official Journal of the European Union. 2022. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj/eng> (дата звернення: 04.02.2026).
 9. European Commission. About the EU ETS (Carbon markets). URL: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/carbon-markets/about-eu-ets_en.
 10. European Environment Agency. Progress towards the 8th Environment Action Programme. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2023–2025 (серія). URL: <https://www.eea.europa.eu/>.
 11. European Green Deal Barometer 2024 (4th edition). Brussels, 2024. URL: <https://ieep.eu/publications/european-green-deal-barometer-2024/>.
 12. Jordan A., Huitema D., van Asselt H. et al. Governing Climate Change: Polycentricity in Action (2nd ed.). Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 408 p. DOI: 10.1017/9781108284646.
 13. Regulation (EU) 2021/1119 of the European Parliament and of the Council of 30 June 2021 establishing the framework for achieving climate neutrality (European Climate Law). Official Journal of the European Union. 2021. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj/eng>.
 14. Regulation (EU) 2023/956 of the European Parliament and of the Council of 10 May 2023 establishing a carbon border adjustment mechanism (CBAM). Official Journal of the European Union. 2023. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0956>.
 15. The Economic Consequences of Climate Change (EU and global assessments): selected chapters and policy notes. Paris : OECD Publishing, 2021–2024. URL: <https://www.oecd.org/climate-change/>.
 16. The European Green Deal. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.